

БИЗНЕС КОМПАС
РЕПУБЛИКА УЗБЕКИСТАН
ЗА 2016 г.

1. ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ

ТЕРИТОРИЯ – 448 900 кв.км.

НАСЕЛЕНИЕ - към 01.01.2017 г. наброява 32,1 млн. души, с плътност 66 д. на кв. км. Градското население съставлява 50,6%, а селското 49,4%.

СТОЛИЦА – гр. Ташкент с население от 2,4 милиона жители

РЕЛИГИИ - Ислям (основно сунити) – 93 %;

- Православни - 4 %;

- Други - 3%.

НАЦИОНАЛЕН ПРАЗНИК - Ден на независимостта – 1 септември

Официални празници:

- Нова година – 1 януари;
- Ден на защитника на отечеството – 14 януари;
- Международен ден на жената – 8 март;
- Навруз - 21 март;
- Ден за памет и почит – 9 май;
- Ден на учителя и наставника – 1 октомври;
- Ден на Конституцията – 8 декември.

Религиозни празници – Рамазан хаит (Ураза байрам) и Курбан хаит

НАЦИОНАЛНА ВАЛУТА – узбекски сум

ОФИЦИАЛНИ ЕЗИЦИ - държавен език е **узбекски**, като успоредно с него се използва и руски език.

2. АДМИНИСТРАТИВНО ДЕЛЕНИЕ

Република Узбекистан се дели административно на 12 области (вилояти), една автономна република и един град: 1. град Ташкент; 2. Андижанска област; 3. Бухарска област; 4. Ферганска област; 5. Джизакска област; 6. Наманганска област; 7. Навойска област; 8. Кашкардаринска област; 9. Самаркандска област; 10. Сърдарянска област; 11. Сурхандаринска област; 12. Хорезамска област; 13. Ташкентска област и 14. Република Каракалпакстан.

Кратка географска информация за страната:

Република Узбекистан е разположена в Централна Азия. Общата дължина на държавната граница на Република Узбекистан е 6621 км. Граничи: на североизток с Киргизстан, на север и на северозапад с Казахстан, на запад и югозапад с Туркменистан, на изток и югоизток с Таджикистан, на юг – с Афганистан. Границата по Аралско море е около 600 км. Площта, която заемат реките и езерата е 4,92% от територията на страната. По-голямата част от територията на страната е разположена между двете най-големи реки на Узбекистан (и на цяла Централна Азия) – Сърдаря на север (с дължина 3019 км) и Амударя на юг (с дължина 2540 км). Тези реки се вливат в Аралско море. Останалите по-големи реки в страната са Зарафшан, Чирчик, Кашкардаря и Охангарон. Аралско море (площ 66 хил.кв.м) е най-голямото езеро в Централна Азия. То навлиза в Узбекистан със своята южна част. През първата половина на 20 век режимът на Аралско море е бил устойчив. От 1961г. нивото на Арал спада и започва да пресъхва.

Климатът в Узбекистан е изключително разнообразен. Средната температура през януари варира от +4°C до -8°C. Средната температура през юли е от 22°C до 42°C. Най-ниските температури през зимата достигат до - 45°C, а най-високите през лятото до +50°C. Средно годишните валежи в равнинната част са около 90-580 мм/кв.м, а в

планинските райони - 460-910 мм/кв.м. По особености на релефа територията на Узбекистан се дели на две части. По-голямата част (78,7%) се състои от равнини, останалата (21,3%) е заета от планини. Населението на страната е концентрирано основно в долините на реките. Голяма част от територията на страната се състои от пустини и степи и е непригодна за живот. В Узбекистан има малко езера, като най-голямото от тях е Аралско езеро. Най високата точка над морското равнище е връх Хазрет Султан - 4 643 м (Хисарския хребет, Сурхандаринска област), а най-ниската – депресията Мъинбулак -12,8 м (пустинята Къзълкум). На територията на Узбекистан има над 3000 вида растения, 91 вида бозайници, 57 вида влечуги, 400 вида птици, над 40 вида риби.

Съобразно природните условия, територията на Узбекистан се подразделя на два големи района - равнинен и предпланински - планински.

Равнинната част на страната обхваща северозападните и западните райони. Ландшафтът на равнинната част е разположен на височина 100-250 м над морското равнище. Климатът е най-сух. Равнините се състоят основно от пустини. Най-големите пустини са Каракум и Къзълкум. Равнинната част се дели на три физикогеографски района: 1. Устюрт; 2. Долна Амударя; 3. Къзълкум.

Предпланинската – планинска част на страната включва в себе си югоизточните и източните ѝ територии. Тя се дели на 6 физикогеографски района: 1. Сурхандаря; 2. Кашкадаря; 3. Зарафшанска долина; 4. Мирзачул; 5. Чирчик-Ахангаранска долина; 6. Ферганска долина.

Територията на Узбекистан е сеизмична. Само през XX в. са регистрирани няколко разрушителни земетресения: Андижанско (1902 г.), Каратагско (1907 г.), Чаткалско (1949 г.), Ташкентско (1966 г.), Газлийско (1976 г. и 1984 г.).

3. ФОРМА НА УПРАВЛЕНИЕ

Република Узбекистан е унитарна държава, с президентска форма на управление.

Президент - Шавкат Миромонович **МИРЗИЯЕВ**

Президентът на Република Узбекистан се явява държавен глава и осигурява съгласуваното функциониране и взаимодействие на органите на държавната власт. Избира се от гражданите на Република Узбекистан въз основа на всеобщо, равно и пряко избирателно право, при тайно гласуване, за срок от 5 години. Последните президентски избори в Узбекистан бяха проведени на 04.12.2016 г.

Висш законодателен орган - двукамерен Парламент, съставен от:

- **Сенат** на Олий Мажлис (Горна камара) - състояща се от 100 депутата, от тях 84 се избират (по шест от всяка област, от Република Каракалпакстан и от столицата

Ташкент), а 16 депутата се назначават от президента. Председател на Сената е Нигматилла **ЮЛДАШЕВ**.

- **Законодателна палата** Олий Мажлис (Долна камара) - състояща се от 150 депутата. 135 от местата в Долната камара са изборни, а 15 места са за представителите на Екологично движение на Узбекистан. Председател на Законодателната палата е Нуриджон **ИСМАИЛОВ**. Последните парламентарни избори в Узбекистан бяха проведени в два тура, съответно на 21.12.2014 г. и 04.01.2015 г.

- Жокарги Кенес (парламент Каракалпакстан) - 86 депутата;
- Кенгаши на народните депутати от областите и град Ташкент (общо за цялата страна) - 734 депутата;
- Кенгаши на народни депутати на градовете с областно подчинение (общо за цялата страна) - 806 депутата;
- Кенгаши на народните депутати от районите (общо за цялата страна) - 4494 депутата.

Понастоящем в Законодателната палата на парламента на Узбекистан са представени **четири политически партии и една обществена организация**:

- Либерално-демократическа партия на Узбекистан;
- Народнодемократическа партия на Узбекистан;
- Политическо обединение „Миллий тикланиш“;
- Социалдемократическа партия „Адолат“;
- Обществена организация „Екологично движение на Узбекистан“.

Изпълнителната власт се осъществява от Кабинет на Министрите на Република Узбекистан. Той се състои от министър-председател, заместници на министър-председателя, министри, председатели на държавни комитети и премиера на Република Каракалпакстан.

Състав на кабинета:

Министър-председател – Абдулла Нигматович **АРИПОВ**

Заместници на министър-председателя:

- Ачилбай Жуманиязович **РАМАТОВ** - първи заместник-министър председател;

- Рустам Содикович **АЗИМОВ**, Зойир Тоирович **МИРЗАЕВ**, Гуломжон Иномович **ИБРАХИМОВ**, Улугбек Убайдуллаевич **РОЗУКУЛОВ** и Танзила Камаловна **НАРБАЕВА**.

Председател на Съвета на министрите на Република Каракалпакстан – Баходир **ЯНГИБАЕВ**.

Министри:

- Министър на финансите – Ботир Асадилаевич **ХОДЖАЕВ**;

- Министър на икономиката –Галина Каримовна **САИДОВА**;
- Министър на външната търговия –Ельор Маджидович **ГАНИЕВ**;
- Министър на труда –Азиз Абдукахарович **АБДУХАКИМОВ**;
- Министър на културата –Махмуд Муминович **МУРАТОВ**;
- Министър на вътрешните работи – Абдусалом Абдумавланович **АЗИЗОВ**;
- Министър на външните работи –Абдулазиз Хафизович **КАМИЛОВ**;
- Министър на отбраната –Кабул Раимович **БЕРДИЕВ**;
- Министър на висшето и средно-специалното образование – Рустам Сабиорович **КАСИМОВ**;
- Министър на народното образование –Улугбек Илясович **ИНОЯТОВ**;
- Министър на селското и водно стопанство – Зойир Тоирович **МИРЗАЕВ**;
- Министър на правосъдието – Музраф Мубаракходжаевич **ИКРАМОВ**;
- Министър на здравеопазването - Алишер Каюмович **ШАДМАНОВ**;
- Министър на извънредните ситуации - Рустам Мирзаевич **ДЖУРАЕВ**;
- **Вр. изпълняващ длъжността Министър по развитието на информационните технологии и комуникациите – Шерзод Хотамович ШЕРМАТОВ.**

На местно ниво изпълнителната власт се представлява от **хокимиятите** (областни, градски и районни), ръководени от хоками.

4. ПРИРОДНИ РЕСУРСИ

Богатият минерално-суровинен потенциал на Узбекистан се оценява на 3,5 трил. долара и е една от основните гаранции за икономическа и политическа независимост на страната. Страната е на първите места в света по запаси на злато, мед, уран, сребро, цинк, олово, волфрам и редки метали. По официални данни Узбекистан има запаси от 185 800 тона уран, от които 138 800 тона са „пясъчен” тип, а 47 000 тона са „черни шисти”. Страната заема 12 място по добив на природен газ в света. Най – големите находища на природен газ са в: Газли, Учкир, Шуртан, Уртабулак, Зеварди, платото Устюърт. Узбекистан изнася природен газ в РФ, Китай, Казахстан и Таджикистан. В страната има находища на каменни въглища (Ангренско, Шаргунско, Байсунско и др.), кварц, антимон, мрамор (Газган, Аманкуган, Дасам, Майбулак), гранит, варовик, гипс и др.

5. ДАНЪЧНА СИСТЕМА

Всички данъци и плащания към държавния бюджет от юридическите и физически лица в страната се изчисляват и извършват в съответствие с **Данъчен кодекс**. Този нормативен акт се състои от две части: Обща – регулира общите въпроси на данъчното законодателство, отношенията по въвеждането на данъците и на другите задължителни плащания и отношенията, свързани с изпълнението на данъчните

задължения; Специализирана – определя реда за изчисляване на данъчните задължения, особеностите на данъчното облагане за отделните категории данъчно задължени лица.

Съгласно данъчното законодателство в Узбекистан се заплащат следните основни видове данъци и акцизи: данък печалба на юридическите лица - 8 %; ДДС - 20 %; данък върху дивиденди и лихви – 10%; акциз на алкохолна продукция и цигари, съответно 21% и 35%; данък имущество за юридически лица е 4% от стойността на недвижимата собственост; поземлен данък за юридически лица - 6% за земеделски производители и 12% за производствена, търговска и др. дейност; данък за благоустройство и развитие на социалната инфраструктура – 8% от чистата печалба и данък общ доход – 25%.

6. ТРАНСПОРТ И ТРАНСПОРТНА ИНФРАСТРУКТУРА

В Узбекистан са развити всички съвременни видове транспорт с изключение на морския.

Общата дължина на автомобилните пътища в страната е 184 000 км. От тях 42 654 км. са магистрални пътища за общо ползване, в т.ч. 3 979 км. международни пътища и 14 069 км. с републиканско значение. През територията на Република Узбекистан преминават 20 международни транспортни коридора.

Общата развърната дължина на основните ЖП линии възлиза на около 4200 км, от тях 950 км са електрифицирани. Оператор на железопътната мрежа в страната е железопътната компания на Република Узбекистан ГАЖК „Узбекистон темир йуллари“. Основната ѝ дейност е: транспортиране на товари; превоз на пътници; ремонт и техническо обслужване на ЖП вагони; обслужване и обновление на локомотивния и вагонен парк и изграждане и поддръжка на ЖП инфраструктурата.

Въздушните съобщения на Узбекистан се осъществяват от държавната авиокомпания „Узбекистон хаво йуллари“. Тя изпълнява редовни полети до 46 дестинации в Северна Америка, Европа, Близкия и Средния Изток, Югоизточна и Централна Азия, 25 дестинации в страните от ОНД и по 11 направления за вътрешни полети.

Между Република България и Република Узбекистан не функционира пряка редовна въздушна линия. Пътуванията с въздушен транспорт между двете страни се осъществяват с транзитно преминаване през Истанбул или Москва.

7. ОСНОВНИ МАКРОИКОНОМИЧЕСКИ ПОКАЗАТЕЛИ НА УЗБЕКИСТАН ПРЕЗ 2016 Г.

**Динамика на основните макроикономически показатели на
узбекистанската икономика в периода 2014 г.-2016 г.
(в парично изражение)**

Показател	Мерна единица	2014	2015	2016
Брутен вътрешен продукт	млрд. сум	144867,9	171369	199 325,1
Промислено производство	млрд. сум	75193,5	91705,3	111267,2
Селскостопанска продукция	млрд. сум	36957,0	42280,4	48431,1
Инвестиции в основен капитал	млрд. сум.	33715,3	40737,3	49 476,8
Строителни дейности	млрд. сум.	19779,3	25329,1	29 265,8
Сектор услуги	млрд. сум	82261,2	89326,3	90 991,7
Търговия на дребно	млрд. сум	58643,4	71025,6	88 033,6

**Динамика на основните макроикономически показатели на
узбекистанската икономика за периода 2013 г.-2016 г.
(в % спрямо предходната година)**

Показател	2013	2014	2015	2016
Брутен вътрешен продукт	8	8,1	8	7,8
Инфлация	6,8	6,1	5,6	5,7
Промислено производство	8,8	8,3	8	6
Селскостопанска продукция	6,8	6,9	6,8	6,6
Инвестиции в основен капитал	9,8	9,6	9,6	9,6
Строителни дейности	16,6	18,3	17,8	12,5
Превоз на товари	4,4	5,0	3,7	5
Превоз на пътници	4,2	4,8	5,7	3,6
Сектор услуги	14,3	15,4	14	12,5
Търговия на дребно	14,8	14,3	15,1	14,4

Привлечени инвестиции в икономиката на Узбекистан за периода 2008 г.-2016 г.

година	Инвестиции в млрд. сум	Ръст спрямо предходната година в % (предварителни данни)
2008	8483,7	28,3

2009	12531,9	24,8
2010	15409,1	22,9
2011	17518,6	7,9
2012	22067,0	11,6
2013	27557,3	9,8
2014	33715,3	9,6
2015	40737,3	9,6
2016	49 476,8	9,6

С цел привличане на чуждестранни инвеститори в Узбекистан се прилагат преференции и данъчни облекчения, които са валидни при следните нива на преки инвестиции:

- от 300 000 до 3 млн.щ.д. – за 3 г.;
- от 3 млн.щ.д. до 10 млн.щ.д. – за 5 г.;
- над 10 млн.щ.д. – за 7 г.

Данъчните облекчения са валидни за отраслите: производство на радиоелектроника, компютърна и изчислителна техника, лека промишленост, производство на коприна, на строителни материали, хранително-вкусова промишленост и производство на птиче месо и яйца, месна и млекопреработвателна промишленост, химикофармацевтична промишленост.

В Узбекистан действат **специални икономически зони (СИЗ)**, които имат специален статут и са създадени с цел облекчаване на работата на чуждестранните инвеститори, това са: СИЗ в гр. Ангрен, СИЗ в гр. Навои и СИЗ в гр. Джизак

На територията на СИЗ „Ангрен” действа особен данъчен режим и митнически облекчения. Регистрираните в СИЗ стопански субекти се освобождават от поземлен данък, данък имущество, данък печалба, данък благоустройство и развитие на социалната инфраструктура, единен данъчен платеж (за малките предприятия), отчисления към Републиканския пътен фонд и Републиканския фонд за училищно образование, в съответствие с обема на преките инвестиции, както следва:

- от 300 000 щ.д. до 3 млн.щ.д. – за срок от 3 години;
- от 3 млн.щ.д. до 10 млн.щ.д. – за 5 години;
- над 10 млн.щ.д. - за 7 години.

Създадена е система на принципа „едно гише” за желаещите да се регистрират в СИЗ.

СИЗ в гр. Навои е разположена в района на международното летище. На територията ѝ действа особен митнически, валутен и данъчен режим, опростен ред за влизане, пребиваване и напускане от чуждестранни граждани, както и облекчен ред за упражняване на трудова дейност от чуждестранни граждани. Регистрираните в СИЗ „Навои” стопански субекти се освобождават от поземлен данък, данък имущество, данък печалба, данък благоустройство и развитие на социалната инфраструктура, единен данъчен платеж (за малките предприятия), отчисления към Републиканския пътен фонд и

Републиканския фонд за училищно образование, в съответствие от обема на преките инвестиции, както следва:

- от 3 млн.евро до 10 млн.евро – за 7 години;
- от 10 млн.евро до 30 млн.евро – за 10 години, като в следващите 5 г. ставките на данък печалба и единния данъчен платеж са с 50% по-ниски от действащите;
- над 30 млн.евро - за 15 години, като в следващите 10 г. ставките на данък печалба и единния данъчен платеж са с 50% по-ниски от действащите.

Регистрираните в свободната зона стопански субекти се освобождават от плащането на мита (освен таксите за митническо оформяне) за целия период на функциониране на зоната при внос на производствено оборудване, суровини, материали и комплектуващи изделия, необходими за производство на продукция за износ. При внос на оборудване, суровини, материали и комплектуващи изделия, необходими за производство на стоки за узбекския пазар, се начисляват мита в размер на 50% от действащите, с отсрочка за плащането им до 180 дни, ако в законодателството не е установен по-благоприятен режим. На стопански субекти, регистрирани в СИЗ се разрешава да извършват взаимни разплащания в рамките на зоната в чуждестранна валута, да плащат в конвертируема валута доставките на стоки и услуги от страна на стопански субекти, които се явяват резиденти за Узбекистан, както и да използват удобни за тях условия и форми за разплащания при износ и внос на стоки и услуги.

СИЗ „Джизак” е разположена на територията на гр. Джизак, Джизакска област, същата има филиал и в Сърдарински район, Сърдаринска област. Регистрираните в СИЗ „Джизак” стопански субекти се освобождават от поземлен данък, данък имущество, данък печалба, данък благоустройство и развитие на социалната инфраструктура, единен данъчен платеж (за малките предприятия), отчисления към Републиканския пътен фонд и Републиканския фонд за училищно образование, в съответствие от обема на преките инвестиции, както следва:

- от 300 000 щ.д. до 3 млн.щ.д. – за срок от 3 години;
- от 3 млн.щ.д. до 10 млн.щ.д. – за 5 години;
- над 10 млн.щ.д. – за 7 години.

Регистрираните в СИЗ стопански субекти се освобождават от плащането на мита (освен таксите за митническо оформяне) за целия период на функциониране на зоната при внос на производствено оборудване, суровини, материали и комплектуващи изделия, които не се произвеждат в Узбекистан.

8. РАЗВИТИЕ НА ТЪРГОВСКО-ИКОНОМИЧЕСКИТЕ ОТНОШЕНИЯ МЕЖДУ БЪЛГАРИЯ И УЗБЕКИСТАН

Външнотърговски стокообмен между България и Узбекистан
(в хил.долара)

Години:	Стокообмен	Износ	Внос	Салдо
2008 г.	13 615	11 253	2 362	8 891
2009 г.	12 880	10 516	2 365	8 151
2010 г.	13 242	9 949	3 293	6 656
2011 г.	16 213	11 415	4 798	6 618
2012 г.	21 908	16 603	5 305	11 299
2013 г.	25 919	23 722	2 197	21 524
2014 г.	26 593	24 548	2 044	22 504
2015 г.	20 712	18 744	1 967	16 777
2016 г.	15 601	14 101	1 500	12 601

Външната търговия между България и Узбекистан до 2015 г. се характеризираше с многократното нарастване на българския износ, съставен от промишлени стоки като медикаменти, козметика, машини и апарати. В резултат от финансово-икономическата криза в РФ и страните от ОНД през 2016 г. стокообменът между двете страни отбеляза намаление с близо 23,5%.

Водещи стоки в износа на България за Узбекистан през 2016 г.

Стоки:	% дял
Медикаменти	70,44
Медицински, хирургически, зъболекарски или ветеринарни инструменти и апарати	14,48
Доилни машини и млекопреработващи машини и апарати	4,35
Антидетонатори, антикорозионни добавки, присадки за добавяне към минерални масла (включително към бензина)	2,99
Електрически трансформатори, статични електрически преобразуватели (например токоизправители), индуктивни бобини и дросели	1,52
Полимери на пропилен или на други олефини в първични форми	0,82
Нефтени масла и масла от битуминозни минерали, различни от суровите; неупоменати, нито включени другаде продукти,	0,79

съдържащи теглонво 70% или повече нефтени масла или масла от битуминозни минерали, чийто основен компонент за тези продукти	
Вати, марли, бинтове и аналогични артикули (например превръзки, пластири, синапизми), напоени или промазани с фармацевтични субстанции или пригодени за продажба на дребно за медицински, хирургически, стоматологични или ветеринарни цели:	0,77
Ортопедични апарати и артикули, включително медикохирургически колани и бандажи и патерици; шини, корита и други артикули и апарати за фрактури; артикули и апарати за протези; слухови апарати и други апарати.	0,65

Водещи стоки в износа на Узбекистан за България през 2016 г.

Стоки:	% дял
Влакнести маси, получени от хартия или картон за рециклиране (отпадъци и остатъци) или от други влакнести целулозни материали.	63,36
Минерални или химични азотни торове.	13,91
Полимери на етилена в първични форми.	9,62
Тръби от мед:	8,67
Спално бельо, покривки и кърпи за маса, за тоалет или за кухня.	2,76
Пътнически автомобили и други автомобилни превозни средства, предназначени за транспорт на хора, включително товаропътническите и състезателните автомобили.	1,53
Фланелки с ръкав, без яка (тениски) и долни фланелки, трикотажни или плетении.	0,10
Машини и апарати за запояване или, електрически (включително тези с електрически загрети газове) или опериращи чрез лазер или други светлинни или фотонни лъчи, чрез ултразвук, чрез електронни лъчи.	0,04

България може да разшири своя износ за Узбекистан на широка гама стоки от областта на:

-селското стопанство – селскостопанска техника, производствени линии и техника за преработване, сушене и консервиране на селскостопанска продукция;

-хранително-вкусовата промишленост – машини за производство на консервирани храни, детски храни, пюрета, млечни продукти, оборудване за винопроизводство и др.;

-фармацевтичната промишленост – лекарства, суровини, препарати и консумативи, лабораторно оборудване, обзавеждане за болници и лаборатории;

-строителните услуги и строителни материали – строителство, оборудване за строителството, строителни материали, битова санитария и др.;

-машиностроенето - подемно-транспортни машини, електро- и мотокари, резервни части и оборудване за тях, хидравлични помпи и компоненти, електродвигатели, металорежещи, металообработващи и дървообработващи машини;

-електротехническата продукция – трансформатори, акумулатори, измервателни уреди, електротехника и др.;

-ИТ техника - компютри и офис техника, лаптопи, монитори, таблети и др., които неотдавна бяха освободени от мита;

- туризма, вкл. обучение на специалисти.

Български инвестиции в Узбекистан

- „Uz-Prista”- съвместно предприятие на българската компания “Prista Oil Holding” и държавните узбекистански „Узнефтепродукт” и „Узбекнефтегаз”. Същата е единствен производител в страната на широк спектър технически масла и охлаждащи течности, като 70% от продукцията на „Uz-Prista” се изнася в България, Унгария, Балтийските страни, Турция, държави от Азия и Близкия изток.

- през 2016 г. съвместното предприятие Uz-Prista Recycling пусна в експлоатация завод за рециклиране на масла. В съвместното предприятие участват българската компания „Prista Oil” (51%) и узбекистанското държавно акционерно дружество „Узнефтепродукт” (49%). Предприятието ще преработва годишно 43 хил. тона отработени масла и ще произвежда 30 хил. тона базови масла. Инвестициите в проекта са в размер на 15 млн. щ.д.;

- „Комби-Востока” - смесено българо-узбекско предприятие за производството на парфюмерийна и козметична продукция, ориентирано за експорт в страните от Централна Азия;

- „Uzgarishagrotaminot” – българско-узбекистанско предприятие за производство на метални съединения и връзки за газовия сектор на Узбекистан.

Към настоящия момент няма регистрирани инвестиции на узбекистански икономически субекти в България.

Туризм

Туристическите връзки между България и Узбекистан са все още слабо развити – през последните години нашата страна се посещава от около 600-700 узбекистански туристи. Съществува потенциал за по-активното им развитие, както по отношение на нарастване на броя на узбекските туристи в България (основно за летен туризъм на Черноморието), така и за откриване на Узбекистан като нова туристическа дестинация за българските туристи (културно-исторически туризъм, ловен туризъм, екстремн ски-спорт).

В началото на 2016 г. бяха проведени срещи с представители на узбекистански туристически компании и ДК „Узбектуризъм“, на които бяха обсъдени възможностите за организиране на посещения на узбекистански туристи в България. През 2016 г. узбекистанската туристическа компания „Азнур травъл“ изпълни 2 чартърни самолетни полета с туристи, по маршрута Ташкент – Бургас. В края на 2016 г. „Азнур травъл“ започна подготовката на чартърната програма за 2017 г., която се планира да бъде от 6 самолетни полета по маршрута Ташкент-Бургас.

Посещения на узбекистански туристи в България*

2012 г.	2013 г.	2014 г.	2015 г.	2016 г.
896	979	527	777	862

*Визи издадени от Посолството на Република България в Ташкент.

Активизирането на двустранното българо-узбекско сътрудничество в икономическата област би могло да се осъществи чрез:

- откриване на пряка редовна въздушна линия между двете страни, която ще благоприятства и стимулира взаимните контакти на фирмено ниво между представителите на малкия и среден бизнес;
- развитие на междубанковото сътрудничество с цел създаване на механизъм за експортно застраховане, основно касаещо доставките на български фирми в Узбекистан за избягването на съществуващи проблеми в търговията, свързани с неосъществени плащания при български износ за фирми от Узбекистан или платени от наши фирми, а неизвършени доставки по внос в България от узбекски фирми;
- задълбочаване на контактите между браншови и междуотраслови организации, асоциации, холдинги и т.н., като следва да се има предвид, че в повечето основни отрасли в Р Узбекистан се запазва централизираният контрол на държавните ВТО върху външнотърговската дейност;
- организиране на бизнесфоруми и на срещи с представителите на бизнеса от двете страни под егидата на търговско промишлените палати;
- стимулиране на участието на представители на бизнеса в международни изложения и панаири в двете страни, чрез реципрочно предоставяне на облекчения – безплатни щандове, безплатно настаняване и др.

Често срещани трудности от страна на български фирми:

Основен проблем се явява конвертацията на валута – след реализацията на даден продукт в страната е необходимо местната валута „узбекски сум” да се конвертира в чуждестранна валута, което става посредством Централната банка и по ред, определен от Министерски съвет, като това отнема от 1 до 6 месеца. За избягването на това усложнение е препоръчително узбекския партньор да има разработена схема за провеждане на външнотърговски сделки и да се работи с авансово разплащане или акредитиви. Друг вариант е след реализацията на даден продукт в Узбекистан с получената местна валута да се закупят стоки на местната стокова борса, който след това да се реализират извън страната. Трети вариант е да се създаде смесено предприятие с узбекистански фирми. В този случай, има възможност да се използват определени облекчения по отношения на данъци, мита, изградена дистрибуторска мрежа и посредством износ за съседните пазари да се получава конвертируема валута.

Съществен проблем за чуждестранните фирми-вносители е и силната протекционистка политика на държавата по отношение на местното производство. Вносните мита и такси са изключително високи, като могат да достигнат до 500 % от стойността на внасяния продукт. Съгласно законодателството на страната вносните стоки се облагат с импортно мито (съгласно определен номенклатурен списък) ; акцизен данък на подакцизни стоки (съгласно определен номенклатурен списък); ДДС - 20 % и сбор за митническо оформяне в размер на 0,2 % от митническата стойност на внасяната стока.

Междуправителствена българо-узбекска комисия за икономическо и научно-техническо сътрудничество

На 25.02.2016 г., гр. Ташкент се проведе четвъртата сесия на Междуправителствената българо-узбекска комисия за икономическо и научно-техническо сътрудничество, на която бяха обсъдени и набелязани мерки за задълбочаване на двустранното българо-узбекистанско сътрудничество в следните области:

- взаимната търговия;
- съвместните инвестиционни проекти;
- транспорта;
- информационните технологии и комуникации;
- селското стопанство;
- научно-техническото сътрудничество;
- туризма;
- регионалното развитие и благоустройството;
- инвентаризацията на договорно-правната база;
- медицината и здравеопазването;
- опазването на околната среда;

- енергетиката.

През посочения период се проведе и българо-узбекистански бизнесфорум, който беше организиран от БТПП и Държавната агенция „Узинфоинвест”.

Договорноправна база

Между България и Узбекистан са подписани следните по-важни документи:

- Споразумение за икономическо и научно-техническо сътрудничество между Правителството на Република България и Правителството на Република Узбекистан, подписано на 4 април 2007 г. в Ташкент, в сила от деня на подписването му;

- Договор между Правителството на Република България и Правителството на Република Узбекистан за сътрудничество в областта на туризма, подписан на 24 юни 1998 г. в София, в сила от 14 декември 1998 г.;

- Договор между Правителството на Република България и Правителството на Република Узбекистан за взаимно насърчаване и защита на инвестициите, подписан на 24 юни 1998 г. в София, в сила от 31 март 1999 г.;

- Спогодба между Правителството на Република България и Правителството на Република Узбекистан за избягване на двойното данъчно облагане на доходите и на плащане на данъци върху доходите и имуществото, подписана на 24 ноември 2003 г. в София, в сила от 21 октомври 2004 г.;

- Спогодба между Правителството на Република България и Правителството на Република Узбекистан за международни автомобилни превози на пътници и товари, подписана на 24 юни 1998 г. в София, в сила от 24 декември 1998 г.;

- Меморандум между Правителството на Република България и Правителството на Република Узбекистан за сътрудничество в областта на транспорта, подписан на 24 юни 1998 г. в София, в сила от 27 ноември 1998 г.;

- Спогодба между Правителството на Република България и Правителството на Република Узбекистан за въздушни съобщения между и отвъд техните съответни територии, подписана на 7 май 1999 г. в Ташкент, в сила от 18 октомври 1999 г.;

- Спогодба между Правителството на Република България и Правителството на Република Узбекистан за международни комбинирани превози на товари, подписана на 24 ноември 2003 г. в София;

- Спогодба между Правителството на Република България и Правителството на Република Узбекистан за сътрудничество в областта на железопътния транспорт, подписана на 24 ноември 2003 г. в София;

- Спогодба между Правителството на Република България и Правителството на Република Узбекистан за сътрудничество в областта на информационните технологии и комуникации, подписана на 6 ноември 2008 г. в Ташкент;

- Спогодба между Правителството на Република България и Правителството на Република Узбекистан за сътрудничество в областта на охраната на правата в интелектуалната собственост, подписана на 6 ноември 2008 г. в Ташкент;
- Меморандум за намерения между Министерството на транспорта на Република България и Националната авиокомпания на Република Узбекистан "Узбекистон хаво йуллари", подписан на 25 юни 1998 г. във Варна, в сила от деня на подписването;
- Спогодба за сътрудничество в областта на туризма между Българската асоциация на туристическите агенции и Националната компания "Узбектуризъм", подписана на 23 ноември 2003 г. в София, в сила от деня на подписването;
- Споразумение за размяна на информация, маркетингови и логистични проучвания между Република България и Република Узбекистан, подписано от българска страна от директорите на БДЖ ЕАД, Параходство БМФ ЕАД и Пристанище Варна ЕАД, а от узбекска страна от председателите на ГАЖК „Узбекистон Темир йуллари” и ГАК „Узвнештранс”, подписано на 22 ноември 2003 г. в София, в сила от деня на подписването;
- Спогодба за сътрудничество между Търговско-промишлената палата на Република България и Палатата на стокопроизводителите и предприемачите на Република Узбекистан, подписана на 25 ноември 2003 г. в гр.София, в сила от деня на подписването.;
- Спогодба за сътрудничество между "Булбанк" и Националната банка за външноикономическа дейност на Република Узбекистан, подписана на 25 ноември 2003 г. в гр.София, в сила от деня на подписването;
- Меморандум за взаимно разбирателство и сътрудничество между БТПП и „Узинфоинвест” към Министерството на външноикономическите връзки, инвестициите и търговията на Р Узбекистан, подписан на 6 ноември 2008 г. в Ташкент;
- Меморандум за взаимно разбирателство и сътрудничество между БТПП и „Узинкомцентър” към Министерството на външноикономическите връзки, инвестициите и търговията на Р Узбекистан, подписан на 6 ноември 2008 г. в Ташкент;
- Меморандум за взаимно разбирателство и сътрудничество между Българската асоциация на туристическите агенции (БАТА) и Националната компания „Узбектуризъм”, подписан на 6 ноември 2008 г., Ташкент;
- Споразумение за сътрудничество между Българската търговско-промишлена палата (БТПП) и Търговско промишлената палата (ТПП) на Узбекистан, подписано на 6 ноември 2008 г. в Ташкент;
- Меморандум за сътрудничество между Изпълнителната агенция за насърчаване на малките и средните предприятия и Търговско-промишлената палата на Узбекистан, подписан на 30.09.2016 г. в Ташкент.

Полезни контакти

Официални електронни страници с информация за митническия и данъчен режим на страната, основните закони, регламентиращи външноикономическата и стопанска дейности.

Правителство на Република Узбекистан	100078, гр. Ташкент, площад „Мустакиллик” №5; Тел. (+998) 71 239-86-76, (+998) 71 239-81-14, факс (+998) 71 239-84-63 Уеб сайт: www.gov.uz
Парламент на Република Узбекистан	100035, гр. Ташкент, проспект „Бунедкор” №1; Тел. (+998) 71 239-85-59, (+998) 71 239-8546 Уеб сайт: www.parliament.gov.uz
Централна Банка на Република Узбекистан	100001, гр. Ташкент, проспект „Ислам Каримов” №6; Тел: (+998) 71 233-68-29, (+998) 71 233-35-09; E-mail: info@cbu.uz Уеб сайт: www.cbu.uz
Министерство на икономиката	100003, гр.Ташкент, проспект „Ислам Каримов” №45А; Тел: (+998) 71 232-64-00, (+998) 71 232-65-00, (+998) 71 232-6320; Факс: (+998) 71 2326372 Уеб сайт: www.mineconomy.uz Email: mineconomy@mmes.gov.uz
Министерство на външните работи	100029, гр. Ташкент, проспект „Ислам Каримов” № 9; Тел: (+998) 71 233-64-75; Факс: (+998) 71 239-15-17 E-mail: info@tiv.uz Уеб сайт: www.mfa.uz
Министерство на външната търговия	100029, гр. Ташкент, ул. “Тарас Шевченко”№1; Тел. (+998) 71 238-50-00 Факс (+998) 71 238-52-00 E-mail: secretary@mfer.uz Уеб сайт: www.mfer.uz
Държавен комитет за инвестиции	100029, гр. Ташкент, ул. “Тарас Шевченко”№1; Тел (+998) 71 238-51-72
Държавен митнически комитет	100003, гр. Ташкент, проспект „Ислам Каримов” №3; Тел. (+998) 71 120-76-10, (+998) 71 120-76-39 E-mail: info@customs.uz Уеб сайт: www.customs.uz
Информация за дейността в митническата област	www.customsreform.uz

Държавен данъчен комитет на Република Узбекистан	100011, гр. Ташкент, ул. „Абдулла Кадири” № 13А: Тел (+998) 71 244-97-16, факс (+998) 71 244-89-12 E-mail: org@soliq.uz Уеб сайт: www.soliq.uz
Държавен комитет по статистика на Република Узбекистан	100192, гр. Ташкент, проспект „Мустакиллик” №63: Тел (+998) 71 230-81-52 E-mail: info@stat.uz Уеб сайт: www.stat.uz
Агенция за автомобилен и речен транспорт на Република Узбекистан	100128, гр. Ташкент, ул. „Зульфияханум” №3; Тел. +998 71 244 72 85; факс +998 71 244 72 86/244 56 83 E-mail: info@uzaart.uz ; Уеб сайт: www.uzaart.uz

Контактна информация за местни търговско-промишлени палати, стопански камари и браншови организации.

Търговско-промишлена палата на Република Узбекистан	www.chamber.uz
ГАК "Узбекенгилсаноат"	www.legprom.uz
ГАК "Узкимесаноат"	www.uzkimyosanoat.uz
АК "Узавтосаноат"	www.uzavtosanoat.uz
ХК "Узмевасабзавотузумсаноат-холдинг"	www.uzvinprom.com
НХК "Узбекнефтегаз"	www.uzneftgaz.uz
Асоциация на бизнес инкубаторите и технопарковете на Република Узбекистан	www.binc.uzsci.net
Асоциация на международните спедитори на Узбекистан	www.uifa.uz
Асоциация на адвокатите в Република Узбекистан	www.advocates.uz
Асоциация на транспорта и транспортните комуникации	Тел. (+998) 71 2398509 Email: uztrans@sarkor.uz

Информация за надеждни консултантски и юридически фирми в Узбекистан, които могат да бъдат търсени за съдействие от българския бизнес.

Консултантски фирми за външнотърговски и митнически режими, пазарен достъп:

- **ООО "SKS Consulting"** - 700047, г. Ташкент, ул. „Шахрисабская”, 85
Тел.: (+998 71) 133 87 97; (+99871) 132 07 12; Факс: (+99871) 133 93 34;
E-mail: info@skс-consult.com; www.skс-consult.com

Консултантски фирми за пазарни проучвания и маркетинг, телемаркетинг, намиране на потенциални партньори:

- **„Avesta Research”** – 100084, гр. Ташкент

ул. „Амир Темур”, 107а (2 етаж); тел: +(998 71) 138-9754;

тел/факс: +(998 71) 138-5751; E-mail: research@avestagroup.com;

www.research.uz

- **„Donaev Management Consulting”**

100078, г. Ташкент, ул. „Узбекистон овози”, №2; Юнусабадски район

Тел.: +(998 71) 139 11 83, 139 45 15; Факс: +(998 71) 139 89 42

E-mail: bdonaev@hotmail.com; www.donaev.com

- **MBM Guruhi - Business Training and Consulting Group**

700070 Ташкент, ул. Шота Руставели 12., ет.3

Тел: (+998 71) 152 24 75, Факс: (+998 71) 115 2610

Electronic Business Card : <http://www.cefe.net/hetsch>

E-mail: irina@mbm.uz, office@mbm.uz, ihetsch@bcc.com.uz; www.mbm.uz

- **„Multinnovation Green Technologies”** – гр. Ташкент, Юнусабад 19/18/159

Тел: (+998 97) 700 12 96 и (+998 90) 960 12 96,

E-мейл: info@mgt.uz

Юристи по регистрация на фирми, представителства, регистрационни и лицензионни режими:

- **„Adleks – Advokat”**

100047, гр. Ташкент; Ул. „Шахрисабз” №85

Тел.: +(998 71) 133 9324, 132 0712, 133 5339, 133 8218;

Факс: +(998 71) 133 9334

E-мейл: adleks-advokat@mail.ru; www.ciargroup.net

- **“Grata”**

100000, гр. Ташкент, ул. С. Азимова, 51-А

Тел.: +(99871) 233-2623,

Факс.: +(99871) 233-0924

E-mail: tashkent@gratanet.com; www.gratanet.com

- **“Baker Tilly”**

100000, гр. Ташкент, площад „Х. Алимжан”, 10А

Телефон/факс: (+998 71) 237-50-39

E-mail: info@bakertillyuz.com; [www. bakertillyuz.com](http://www.bakertillyuz.com)

Юристи по търговски спорове:

- **Адвокатска фирма „Huquqiy Garant” – Румия Сатарова**

г. Ташкент, ул. „Чолпан-ота” №81

Моб. тел.: +998 97 401 11 93

E-mail: rushana_spb@mail.ru

Координати на Посолството на Република България в Ташкент и на СТИВ-Ташкент.

Посолство на Република България в Ташкент

гр. Ташкент, 100031, ул. „Ракатбоши” 52

Тел.: (+998 71) 256 48 88 – централа

(+998 71) 255 40 17 – консулска служба

Факс: (+998 71) 120 33 73

Дежурен телефон: (+998 90) 987 12 00

E-mail: Embassy.Tashkent@mfa.bg

Служба по търговско-икономическите въпроси - Ташкент

гр. Ташкент, 100031, ул. „Бешагач” 1

Тел. (+998 90) 948 35 81

Тел. (+998 90) 996 63 12

E-mail: ikirev@mi.government.bg; k.dragnev@mi.government.bg